
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Kedua

Sidang Akademik 2002/2003

Februari/Mac 2003

JEE 564 – Ekonomi Dan Pengurusan Sistem Kuasa

Masa : 3 Jam

ARAHAN KEPADA CALON:

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi **LAPAN (8)** muka surat bercetak dan **ENAM (6)** soalan sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab **LIMA (5)** soalan.

Agihan markah diberikan di sut sebelah kanan soalan berkenaan.

Semua soalan hendaklah dijawab di dalam Bahasa Malaysia.

PEPERIKSAAN BUKU TERBUKA

1. Tiga buah stesen janakuasa berhubungkait dan beroperasi secara ekonomi. Diagram rangkaian talian sistem ditunjukkan dalam gambar **Rajah 1**. Kos operasi masing-masing stesen janakuasa adalah :

*Three power station in an interconnected system network and operating on economic dispatch. Network system diagram shown in **Figure 1**. The operating cost for each generating station is given by :*

$$F_1 = 0.004P_1^2 + 8.0P_1 \quad [\$ / j]$$

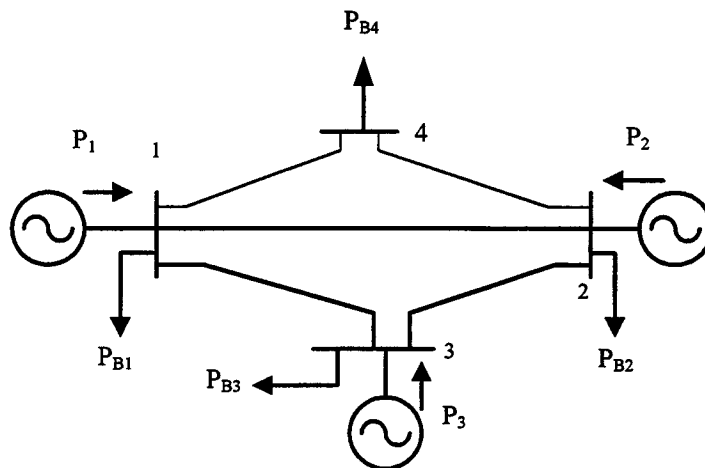
$$F_2 = 0.003P_2^2 + 10.2P_2 \quad [\$ / j]$$

$$F_3 = 0.002P_3^2 + 11.2P_3 \quad [\$ / j]$$

Permintaan beban adalah : $P_{B1}=500\text{MW}$, $P_{B2}=300\text{MW}$, $P_{B3}=200\text{MW}$ dan $P_{B4}=1000\text{MW}$. Jika kehilangan kuasa pada talian hantaran diabaikan, kira kuasa yang dijanakan oleh masing-masing stesen janakuasa.

Requirements Loads are : $P_{B1}=500\text{MW}$, $P_{B2}=300\text{MW}$, $P_{B3}=200\text{MW}$ dan $P_{B4}=1000\text{MW}$. If the lines losses neglected, Find the power generating of the each power station.

[100%]

Rajah 1
Figure1

2. Suatu sistem kuasa elektrik terdiri dari stesen janakuasa 1 dan 2, seperti yang ditunjukkan pada gambar **Rajah 2**. Kos operasi masing-masing stesen adalah :

*A Electric power system is supplied by two generating power stations, such as in **Figure 2**. The operating cost for each generating station is given by :*

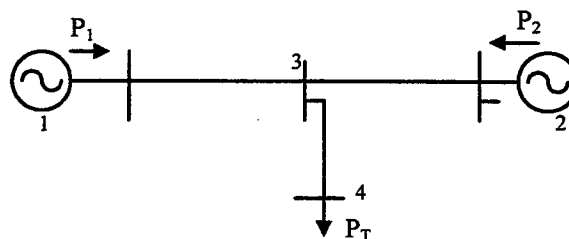
$$F_1 = 0.004P_1^2 + 8.0P_1 \text{ [\$ / j]} \text{ dan } F_2 = 0.006P_2^2 + 9.0P_2 \text{ [\$ / j]}.$$

and

Sistem ini beroperasi secara ekonomi dengan kuasa yang dijanakan oleh masing-masing stesen $P_1 = P_2 = 500\text{MW}$. Jika kehilangan kuasa pada talian adalah P_L dan $(\partial P_L / \partial P_2) = 0.2$. Tentukan faktor denda (penalty factor) stesen janakuasa 1.

This system operated in economic dispatch with power generated by each stations are $P_1 = P_2 = 500\text{MW}$. If the lines losses are P_L and $(\partial P_L / \partial P_2) = 0.2$. Find the penalty factor of the power station 1.

[100%]

Rajah 2
Figure 2

3. Suatu Firma bekalan tenaga elektrik mempunyai kadar komersial tipikal yang berikut untuk pengguna kuasa elektrik sederhana. Bil permintaan bulanan bersamaan permintaan kW maksimum bulanan 30 minit didarabkan dengan nisbah $0.8/(\text{faktor kuasa purata bulanan})$. Denda faktor kuasa akan dikenakan apabila faktor kuasa purata bulanan pengguna kurang daripada 0.80.

A firm as electric power supplier having typical commercial rate for medium electric consumers. Monthly demand bill with maximum demand kW for 30 minute multiplies with ratio $0.8/(\text{average monthly power factor})$. Power factor charge if the average monthly power factor less than 0.80.

...4/-

(i) Caj permintaan bulanan ialah :

Monthly demand charge :

- 2.00 \$/kW bil permintaan bulanan untuk 100 kW pertama
2.00 \$/kW of demand monthly bill for first 100 kW
- 1.75 \$/kW bil permintaan bulanan untuk 100 kW berikut
1.75 \$/kW of demand monthly bill for next 100 kW
- 1.50 \$/kW bil permintaan bulanan untuk tambahan kW
1.50 \$/kW of demand monthly bill for each additional

(ii) Caj tenaga bulanan adalah :

Monthly energy charge :

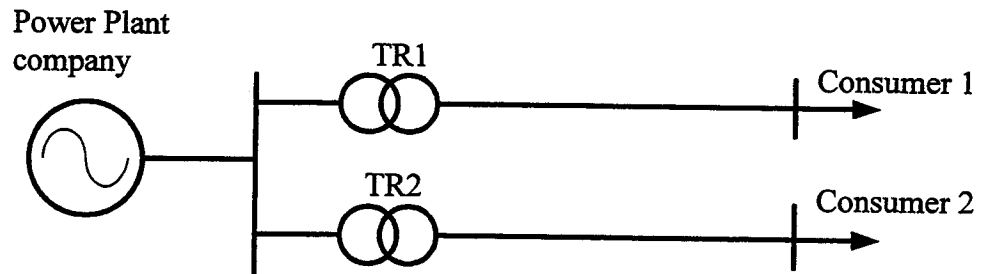
- 5 sen/kWj untuk 1000 kWj pertama
5 sen/kWj for 1000 kWj first
- 3 sen/kWj untuk 3000 kWj berikut
3 sen/kWj for 3000 kWj next
- 2 sen/kWj untuk semua kWj tambahan
2 sen/kWj for all kWj additional

(iii) Amuan caj bulanan ialah jumlah caj permintaan bulanan dengan tenaga bulanan.

Monthly charge total is amount of monthly demand charge and energy

Terdapat dua pengguna yang memerlukan transformer pengagihan yang dibekali dari talian Firma tenaga tersebut. Lihat gambar **Rajah 3**.

*There are two consumers that need distribution transformer supplied from this company. See the **Figure 3**.*

Rajah 3
Figure 3

Ciri Beban Loads Characteristik	Pengguna A Consumer A	Pengguna B Consumer B
Permintaan maksimum 30 minit <i>Maximum demand for 30 minute</i>	3000 kW/bulan	4000 kW/bulan
Jumlah tenaga <i>Power total</i>	5000 kWj/bulan	6000 kWj/bulan
Faktor kuasa <i>Power factor</i>	0.8 menyusul	0.65 menyusul

Tentukan :
Determine :

- Kira faktor beban bulanan setiap pengguna.
Calculate loads factor of each consumers.
- Cari saiz kadaran kVA berterusan transformer pengagihan setiap pengguna.
Find kVA transformer capacity for each consumers.
- Kira bil bulanan setiap pengguna.
Calculate consumer monthly bill.
- Tentukan saiz kapasitor pirau setiap pengguna dalam kVAR yang berupaya meningkatkan faktor kuasa kepada 0.85.
Find the capacitor filter in kVAR of the each consumer to increase of power factor to 0.85.
- Kos pembelian dan pemasangan kapasitor pirau ialah 30 \$/kVAR. Tentukan bilangan bulan yang diperlukan pengguna B bagi membayar balik kos pemasangan kapasitor pirau tersebut.

Buying and install cost of the capacitor filters are 30 \$/kVAR. Find the number of month needed by consumer B in order that get advantage.

[100%]

...6/-

4. Beban daripada sebuah industri disukat dengan meter wattjam, VARjam dan transformer alatan, diperolehi bacaan sebagai berikut :

Loads of a industry is measured by a kWh-meter, VARh-meter and instrument transformer, and data reading is :

	Bacaan meter wattjam kWh –meter reading		Bacaan meter VARjam VARh-meter reading	
	Pertama First	Kedua Second	Pertama First	Kedua Second
Pusingan disk <i>Disk rotating</i>	30	40	10	20
Jeda masa pusingan disk [saat] <i>Time interval of the rotating disk [second]</i>	45	60	45	60

Pemalar meter adalah 2.0 dan nisbah transformer arus dan voltan masing-masing bersamaan 100 dan 10.

Constant of the instrument is 2.0 and current transformer ratio is 100 and voltage transformer ratio is 10.

Tentukan :

Find :

- Permintaan kW ketika
Instantaneous demand [kW]
- Permintaan kW purata
Average demand [kW]
- Permintaan kVAR ketika
Instantaneous demand [kVAR]
- Permintaan kVAR purata
Average demand [kVAR]
- faktor kuasa purata
Average power factor

[100%]

...7/-

5. (a) Daripada data statistik suatu kawasan pemukiman penduduk didapati bahawa purata beban elektrik untuk Tahun 2002 adalah 1750 MW , pertumbuhan penduduk adalah 3.2%, pertumbuhan ekonomi di jangka sebesar 8.5%. Ramalkan besar beban elektrik hingga ke Tahun 2010 yang akan diagihkan oleh stesen janakuasa untuk kawasan tersebut. Berikan alasan yang tepat atas jawapan anda.

Statistic data of a town that annual average electric loads is 1750 MW for year 2002, population growth is 3.2%, economic increase about 8.5% per years. Predict load growth for years 2010. Explain, What is the reason it.

[50%]

- (b) Peningkatan pertumbuhan permintaan beban tahunan daripada suatu stesen janakuasa adalah sebagai berikut :

Annual data loads of the power station is :

Tahun Years	1996	1997	1999	1999	2000
Beban Loads	150MW	140 MW	155MW	170MW	180MW

Jangka permintaan beban untuk Tahun 2010. Berikan alasan yang tepat atas jawapan anda.

Predict loads for years 2010. Given the explain your answer.

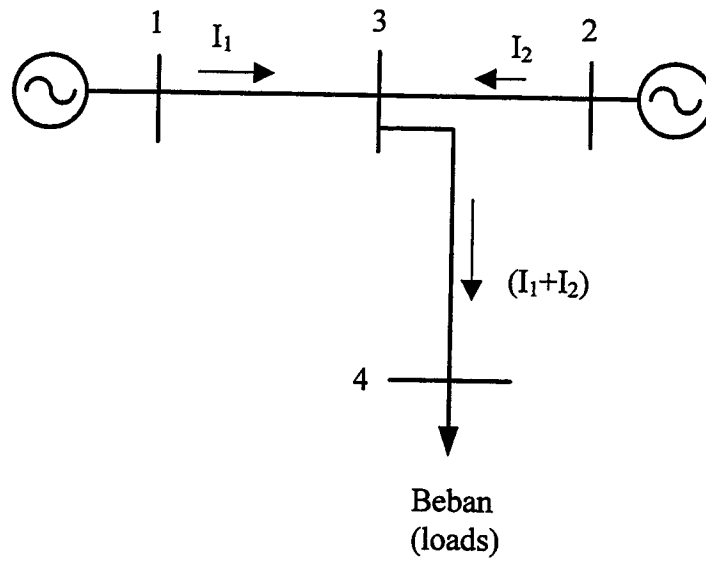
[50%]

6. Suatu sistem kuasa elektrik seperti yang ditunjukkan pada gambar **Rajah 4**. Anggaplah bahawa arus $I_1 = 1.0 \angle 0^\circ$ per unit dan arus $I_2 = 0.8 \angle 0^\circ$ per unit. Jika voltan pada bus 3 adalah $V_3 = 1.0 \angle 0^\circ$ per unit, kira pekali kehilangan kuasa. Impedans talian hantaran adalah ($Z_{13} = 0.04 + j0.16$ per unit), ($Z_{32} = 0.03 + j0.12$ per unit) dan ($Z_{34} = 0.02 + j0.08$ per unit).

*An electric power system a like that shown in **Figure 4**. Assume that current $I_1 = 1.0 \angle 0^\circ$ per unit and current $I_2 = 0.8 \angle 0^\circ$ per unit. If voltage on bus 3 is $V_3 = 1.0 \angle 0^\circ$ per unit, calculate loss power constant. Lines Impedances are ($Z_{13} = 0.04 + j0.16$ per unit), ($Z_{32} = 0.03 + j0.12$ per unit) and ($Z_{34} = 0.02 + j0.08$ per unit).*

[100%]

...8/-

Rajah 4
Figure 4